

Carlos Celdran, de Cuba

**Director d'escena, dramaturg,
educador teatral, professor.**

Versió original en espanyol.
(Traducció al català per l'Associació d'Actors i
Directors Professionals de Catalunya)

Abans del meu despertar en el teatre, els meus mestres ja estaven allí. Havien construït les seves cases i les seves poètiques sobre les restes de les seves pròpies vides. Molts d'ells no són coneguts o amb prou feines se'ls recorda: van treballar des del silenci, des de la humilitat dels seus salons d'assaig i de les seves sales plenes d'espectadors i, lentament, després d'anys de treball i assoliments extraordinaris, van anar deixant el seu lloc i van desaparèixer. Quan vaig entendre que el meu ofici i el meu destí personal seria seguir els seus passos, vaig entendre també que heretava d'ells aquesta tradició esquinçadora i única de viure el present sense una altra expectativa que aconseguir la transparència d'un moment irrepetible. Un moment de trobada amb l'altre en la foscor d'un teatre, sense més protecció que la veritat d'un gest, d'una paraula reveladora.

El meu país teatral són aquests moments de trobada amb els espectadors que arriben nit rere nit a la nostra sala, des dels racons més dissemblants de la meua ciutat, per acompanyar-nos i compartir unes hores, uns minuts. Amb aquests moments únics construeixo la meua vida, deixo de ser jo, de patir per mi mateix i reneixo i entenc el significat de l'ofici de fer teatre: viure instants de pura veritat efímera, on sabem que el que diem i fem, allí, sota la llum de l'escena, és veritat i reflexa el més profund i el més personal de nosaltres. El meu país teatral, el meu i el dels meus actors, és un país teixit per aquests moments on deixem enrere les màscares, la retòrica, la por de ser qui som, i ens donem les mans en la foscor.

La tradició del teatre és horitzontal. No hi ha qui pugui afirmar que el teatre està en algun centre del món, en alguna ciutat o edifici privilegiat. El teatre, como jo l'he rebut, s'estén per una geografia invisible que barreja les vides de qui el fan i l'artesanía teatral en un mateix gest unificador. Tots els mestres de teatre moren amb els seus moments de lucidesa i de bellesa irrepetibles, tots desapareixen de la mateixa manera sense deixar altra transcendència que els empari i els faci il·lustres. Els mestres de teatre ho saben, no val cap reconeixement davant aquesta certesa que és l'arrel del nostre treball: crear moments de veritat, d'ambigüitat, de força, de llibertat en la major de les precarietats. No sobreviuran d'ells sinó dades o registres dels seus treballs en vídeos i fotos que recolliran només una pàl·lida idea d'allò que van fer. Però sempre faltaran en aquests registres la resposta silenciosa del públic que entén en un instant que el que allí passa no pot ser traduït ni trobat fora, que la veritat que allí comparteix és una experiència de vida, per segons més diàfana que la vida mateixa.

Quan vaig entendre que el teatre era un país en si mateix, un gran territori que abasta el món sencer, va néixer en mi una decisió que també és una llibertat: no has d'allunyar-te ni moure't d'on et trobes, no has de córrer ni desplaçar-te. Allí on existeixes està el públic. Allí estan els companys que necessites al teu costat. Allà, fora de casa teua, tens tota la realitat diària, opaca i impenetrable. Treballes llavors des d'aquella immobilitat aparent per construir el major dels viatges, per repetir l'Odissea, el viatge dels argonautes: ets un viatger immòbil que no para d'accelerar la densitat i la rigidesa del teu món real. El teu viatge és cap a l'instant, cap al moment, cap a la trobada irrepetible enfront dels teus semblants. El teu viatge és cap a ells, cap al seu cor, cap a la seva subjectivitat. Viatges per dins d'ells, de les seves emocions, dels seus records que despertes i mobilitzes. El teu viatge és vertiginós i ningú no pot mesurar-lo ni callar-lo. Tampoc ningú no el podrà reconèixer en la seva justa mesura, és un viatge a través de l'imaginari de la teua gent, una llavor que se sembra en la més remota de les terres: la consciència cívica, ètica i humana dels teus espectadors. Per això, no em moc, continuo a casa meua, entre els meus afins, en aparent quietud, treballant dia i nit, perquè tinc el secret de la velocitat.